

ВІДГУК
офіційного опонента на дисертаційну роботу
ВЕЛИЧКА АРТЕМА ВАДИМОВИЧА
на тему «ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ-
ДЕВЕЛОПЕРІВ ЗІ ЗМІШАНОЮ ФОРМОЮ ФІНАНСУВАННЯ»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051
«Економіка», галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Актуальність теми дисертаційної роботи

Девелоперська діяльність належить до найбільш капіталомістких і ризикочутливих видів підприємницької діяльності, оскільки поєднує тривалий інвестиційно-будівельний цикл, значні авансові витрати, низьку ліквідність незавершених об'єктів, залежність від дозвільних процедур, кон'юнктури ринку нерухомості та доступності фінансових ресурсів. За цих умов стратегія розвитку підприємства-девелопера не може формуватися відокремлено від архітектури фінансування проєктів, календаря грошових потоків, договірного розподілу ризиків і спроможності забезпечити завершення прийнятих інвестиційних зобов'язань.

Повномасштабна війна істотно посилила зазначені проблеми. Руйнування житлового фонду та інфраструктури формує масштабну потребу у відновленні, однак одночасно зростають безпекові ризики, вартість будівельних ресурсів і кредитного капіталу, нестабільність платоспроможного попиту, тривалість реалізації проєктів та ймовірність виникнення касових розривів. Обмежений доступ до довгострокового банківського фінансування змушує девелоперів комбінувати власний, борговий, партнерський, інституційний і покупецький капітал, причому допустимість та економічні наслідки такого поєднання змінюються залежно від стадії життєвого циклу проєкту.

За таких обставин науково обґрунтований перехід від ситуативного залучення коштів до управління стадійно змінюваною фінансовою архітектурою набуває не лише теоретичного, а й безпосереднього практичного значення. Важливо, що у дисертації фінансування розглядається не як самодостатня фінансова функція, а як структуроутворювальний елемент стратегії, який визначає допустимі масштаб, темп і послідовність розвитку підприємства, водночас узгоджуючись із його ринково-продуктовим позиціонуванням, портфелем проєктів та організаційними спроможностями.

Проблематика дослідження відповідає предметній області спеціальності

051 «Економіка», оскільки охоплює закономірності формування і реалізації стратегій розвитку підприємств, структурування капіталу, розподіл обмежених ресурсів між проєктами, оцінювання фінансової життєздатності, ризиків і стратегічної стійкості, а також обґрунтування управлінських рішень на проєктному, портфельному та корпоративному рівнях. Отже, тема дисертації Величка А. В. є своєчасною, теоретично значущою та практично затребуваною для економіки будівництва, корпоративних фінансів і стратегічного управління девелоперськими підприємствами.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами

Дисертаційну роботу виконано відповідно до наукової тематики Київського національного університету будівництва і архітектури в межах науково-дослідних робіт «Діджиталізація обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі управління будівельними підприємствами в умовах сучасних викликів» (номер державної реєстрації 0123U102814) та «Формування стратегій сталого розвитку будівельних підприємств в умовах відбудови економіки України: теоретико-методичні, кадрові, інноваційно-інвестиційні, фінансово-економічні, екологічні та організаційно-управлінські аспекти» (номер державної реєстрації 0125U002873). Особистий внесок здобувача пов'язаний з обґрунтуванням теоретико-методичних положень формування стратегії розвитку підприємств-девелоперів, удосконаленням підходів до фінансування девелоперських проєктів, формуванням моделей залучення інвестиційних ресурсів та управління ризиками в нестабільному економічному середовищі.

Оцінка змісту, структури, рівня завершеності та оформлення дисертаційної роботи

Дисертація складається з анотацій українською та англійською мовами, списку опублікованих праць за темою дослідження, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел і додатків. Її загальний обсяг становить 300 сторінок, у тому числі 235 сторінок основного тексту. Робота містить 71 таблицю, 26 рисунків, список використаних джерел із 187 найменувань та 7 додатків.

У вступі (с. 21–35) обґрунтовано актуальність теми, розкрито зв'язок роботи з науковими темами Київського національного університету будівництва і архітектури, сформульовано мету, дев'ять взаємопов'язаних

завдань, об'єкт і предмет дослідження, охарактеризовано методи та інформаційну базу, розкрито наукову новизну і практичне значення результатів, наведено відомості про особистий внесок здобувача, апробацію та публікації.

Перший розділ «Теоретико-методичні засади формування стратегії розвитку підприємств-девелоперів зі змішаною формою фінансування» (с. 36–107) присвячений уточненню економічної сутності підприємства-девелопера як інтегратора інвестиційно-будівельного циклу та суб'єкта формування фінансової архітектури проєктів, розмежуванню його із суміжними суб'єктами інвестиційно-будівельної діяльності (п. 1.1, с. 36–59), теоретико-методичному обґрунтуванню детермінант і предикторів стадійної конфігурації моделей змішаного фінансування девелоперських проєктів (п. 1.2, с. 60–87), а також розробленню концептуально-методичного базису формування стратегії розвитку підприємств-девелоперів за змішаного фінансування будівництва (п. 1.3, с. 88–105).

Другий розділ «Аналітико-методична діагностика розвитку підприємств-девелоперів та структурної стійкості моделей їх змішаного фінансування» (с. 108–177) містить оцінку стану, тенденцій та чинників розвитку підприємств-девелоперів України в умовах воєнної і післявоєнної трансформації будівельної галузі (п. 2.1, с. 108–126), аналітико-методичний базис фінансово-економічної діагностики девелоперських проєктів зі змішаним фінансуванням (п. 2.2, с. 127–143) та методичний підхід до ринково-конкурентної діагностики стратегічного позиціонування і фінансування підприємства-девелопера на ринку житлової нерухомості (п. 2.3, с. 144–175).

Третій розділ «Методико-прикладний інструментарій формування та адаптивного коригування стратегії розвитку підприємств-девелоперів зі змішаною формою фінансування» (с. 178–250) має прикладний характер: у ньому розроблено методичний підхід до формування та вибору стратегії розвитку підприємства-девелопера за результатами фінансово-економічної діагностики (п. 3.1, с. 178–204), удосконалено організаційно-економічний механізм формування та адаптивного коригування стратегії з урахуванням стадії життєвого циклу проєктів (п. 3.2, с. 205–226) та розвинуто сценарно-верифікаційний інструментарій апробації стратегії розвитку підприємства-девелопера зі змішаним фінансуванням, апробований на матеріалах приміського житлового проєкту бізнес-класу в Козині (п. 3.3, с. 227–247).

У висновках (с. 251–255) послідовно узагальнено результати за кожним із дев'яти поставлених завдань – від уточнення сутності підприємства-девелопера

до сценарної верифікації стратегії розвитку.

Додатки (с. 276–300) містять деталізовану шкалу бального оцінювання ринково-продуктових характеристик житлових об'єктів і вихідний масив конкурентного оцінювання (додатки А, Б), розрахунковий протокол контрольної перевірки результатів (додаток В), матеріали критеріального оцінювання альтернатив позиціонування проєкту в Козині та результати пошукового дослідження потенційного попиту (додатки Г, Д), приклад апробації діагностичного інструментарію на проєкті комфорт-класу (додаток Е), а також деталізацію пілотного багатокритеріального оцінювання стратегічних альтернатив (додаток Ж).

Розділи є пропорційними за обсягом (перший – 72 сторінки, другий – 70 сторінок, третій – 73 сторінки), таблиці й рисунки послідовно пронумеровано за розділами, а перелік умовних позначень наведено на початку роботи. Загалом структура дисертації є послідовною, методично завершеною та підпорядкованою досягненню поставленої мети: логіка викладу дає змогу простежити рух дослідження від категоріального уточнення сутності девелопменту та детермінант змішаного фінансування через діагностику стану ринку і структурної стійкості моделей фінансування до розроблення методичного підходу вибору стратегії, організаційно-економічного механізму її реалізації та сценарної верифікації. Оформлення тексту, апарат посилань і структура бібліографічного списку відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Величка Артема Вадимовича на тему «Формування стратегії розвитку підприємств-девелоперів зі змішаною формою фінансування», подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», є завершеною самостійною науковою працею, у якій розв'язано актуальне науково-прикладне завдання поглиблення теоретико-методичних засад і розроблення інструментарію формування, вибору, реалізації та адаптивного коригування стратегії розвитку підприємств-девелоперів зі змішаною формою фінансування.

Робота характеризується логічною структурою, достатньою інформаційною базою, комплексним використанням загальнонаукових і спеціальних методів, належним рівнем наукової новизни та практичною

спрямованістю. Найбільш вагомими є методичний підхід до трансформації результатів діагностики у систему стратегічних альтернатив, стадійне структурування фінансової архітектури, аналітико-методичний базис фінансово-економічної діагностики, класозалежний вибір моделей змішаного фінансування, організаційно-економічний механізм адаптивного коригування та сценарна перевірка життєздатності стратегії.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є достатньо обґрунтованими. Мета дослідження відповідає його темі, а дев'ять завдань послідовно охоплюють теоретичний, аналітико-діагностичний і методико-прикладний рівні: від уточнення економічної сутності підприємства-девелопера та змішаного фінансування до формування стратегічних альтернатив, розроблення організаційно-економічного механізму й сценарної перевірки обраної стратегії. Об'єкт і предмет дослідження сформульовано коректно та узгоджено з поставленою метою.

Методологічною основою роботи є положення економічної теорії, стратегічного управління, економіки будівництва і нерухомості, корпоративних фінансів, теорій структури капіталу, проєктного фінансування, інвестиційного аналізу та управління проєктами й портфелями. Здобувач застосовує аналіз, синтез, систематизацію, категоріальний і порівняльний аналіз; системний, інституційний, життєво-цикловий, конфігураційний і ризик-орієнтований підходи; статистичний, структурний, коефіцієнтний, фінансовий та інтегральний аналіз; сегментацію, бенчмаркінг, кваліметричне й експертно-аналітичне оцінювання; багатокритеріальне ранжування, пороговий відбір, структурно-динамічне моделювання, сценарний аналіз і стрес-тестування. Використані методи загалом відповідають змісту поставлених завдань і дають змогу поєднати фінансовий, ринковий, інституційний та стратегічний виміри досліджуваної проблеми.

Інформаційну базу сформовано на основі законодавчих і нормативно-правових актів України, матеріалів Державної служби статистики України, Національного банку України, органів державного управління у сфері будівництва, міжнародних організацій, відкритих даних первинного ринку житлової нерухомості, фінансової, управлінської, кошторисної, договірної та дозвільної документації підприємств-девелоперів. Позитивно слід оцінити розмежування у сценарній апробації фактичних даних, методичних нормативів і модельних припущень, що запобігає поданню нормованих розрахунків як реальних абсолютних показників конкретного підприємства.

Загальні висновки узгоджені з поставленими завданнями, відображають

основні теоретичні, методичні й прикладні результати та впливають із матеріалу відповідних розділів. Сукупність використаних методів, інформаційної бази, розрахункових процедур і прикладної апробації дає підстави позитивно оцінити ступінь обґрунтованості основних положень дисертації.

Наукова новизна отриманих результатів дисертаційної роботи

Сформульовані у дисертації положення наукової новизни відповідають меті й завданням дослідження, відображають його фактичний зміст і утворюють взаємопов'язану систему результатів: від уточнення категоріального апарату та закономірностей стадійного фінансування до діагностики, стратегічного вибору, організаційного забезпечення та сценарної перевірки управлінських рішень.

Одержано вперше:

- методичний підхід до формування та вибору стратегії розвитку підприємства-девелопера зі змішаною формою фінансування, який забезпечує послідовну трансформацію результатів фінансово-економічної, структурно-динамічної та ринково-конкурентної діагностики у цільову траєкторію розвитку й систему конфігураційних стратегічних альтернатив. Наукова цінність підходу полягає у поєднанні трирівневого інформаційно-діагностичного профілю, некомпенсаційної перевірки критичних обмежень, визначення стратегічного розриву, параметризації альтернатив, моделювання фінансової архітектури, стратегічного картування, двоступеневого відбору за життєздатністю та результативністю і формування паспорта стратегії. Це дає змогу узгодити ринково-продуктове позиціонування, проєктний портфель, стадійну структуру фінансування, ризик-апетит, організаційні спроможності та темп розвитку підприємства.

Удосконалено:

- теоретико-методичний підхід до обґрунтування стадійної конфігурації моделей змішаного фінансування девелоперських проєктів. На відміну від статичного переліку джерел або незмінної пропорції капіталу, форма фінансування визначається через склад економічних джерел, послідовність їх залучення та інституційно-договірну оболонку; детермінанти розмежовуються з операціоналізованими предикторами, а фінансова конфігурація трактується як область допустимих співвідношень, межі якої змінюються залежно від стадії, ризикового профілю та контрольних подій;

- аналітико-методичний базис фінансово-економічної діагностики

девелоперських проєктів за змішаного фінансування. Його відмінність полягає у проєктній відокремленості даних, фазовій чутливості нормативів, багатоканальному оцінюванні джерел фінансування, поєднанні блокових та інтегральної оцінок, а також у використанні етапних «воріт», які не допускають компенсації критичного порушення високими значеннями інших показників;

- методичний підхід до вибору моделі змішаного фінансування залежно від класу житлової нерухомості, доповнений фінансово значущими характеристиками класів, орієнтовними діапазонами структури джерел і алгоритмом перевірки правових, ринкових, стадійних та ковенантних обмежень. Практична перевага результату полягає у відмові від універсальної структури капіталу на користь її коригування відповідно до місткості попиту, темпу продажів, будівельної готовності, ліквідності ринку й ресурсної спроможності девелопера;

- організаційно-економічний механізм формування та адаптивного коригування стратегії розвитку підприємства-девелопера, структурований за організаційною, фінансово-економічною, ринково-продуктовою, інформаційно-аналітичною, ризиково-комплаєнсною та контрольно-адаптивною підсистемами. У механізмі розподілено повноваження між корпоративним, портфельним і проєктним рівнями, визначено систему календарних, порогових, подієвих, договірних і сценарних тригерів та п'ять рівнів коригування. Це забезпечує інституціоналізацію стратегії через бюджети, договори, ліміти, центри відповідальності та процедури реагування.

Набуло подальшого розвитку:

- теоретичне трактування підприємства-девелопера як постійно діючого інтегратора тимчасових проєктних систем і суб'єкта формування фінансової архітектури. Такий підхід конкретизує його роль у створенні продуктово-ринкової концепції, координації прав і зобов'язань стейкхолдерів, структуруванні ресурсів, управлінні грошовими потоками та ризиками, а також в узгодженні проєктного, портфельного і корпоративного рівнів;

- концептуально-методичне забезпечення формування стратегії розвитку підприємства-девелопера через установлення цільової траєкторії, критеріїв стратегічної стійкості та механізму адаптивного перегляду. Стратегія розкривається як керована послідовність змін портфеля, фінансової архітектури й організаційних спроможностей, а не як статичний план або разове рішення щодо структури капіталу;

- емпіричний підхід до ринково-конкурентної діагностики та стратегічного позиціонування на основі матриці «клас – територія – формат»,

двоступеневої ідентифікації класу за обов'язковими вимогами та порівняльною бальною оцінкою, а також зіставлення продуктових характеристик із ціною одного квадратного метра. Підхід дає змогу виявляти ризик завищеного позиціювання і трансформувати характеристики продукту та попиту у фінансові вимоги;

- сценарно-верифікаційний підхід до апробації стратегії розвитку, що поєднує ринково-продуктове позиціювання, стадійну траєкторію джерел фінансування, календарне визначення пікового дефіциту ресурсів, некомпенсаційну перевірку критичних умов, оцінювання структурної стійкості, систему тригерів, пакет адаптивного коригування та повторний розрахунок після управлінського втручання. Це дозволяє оцінювати не лише початкову стійкість, а й здатність стратегії відновлювати допустимі параметри після несприятливих відхилень.

Загалом наукова новизна роботи полягає не у введенні окремого ізольованого показника, а у формуванні цілісного методичного контуру переходу від теоретичного обґрунтування й діагностики до вибору, реалізації, контролю та адаптивного коригування стратегії розвитку підприємства-девелопера зі змішаним фінансуванням.

Практичне значення результатів дослідження

Практичне значення дисертації визначається доведенням теоретичних положень до рівня конкретних аналітичних процедур, формул, діагностичних карток, стратегічних матриць, паспортів стратегій, контрольних «воріт» і сценаріїв коригування. Запропонований інструментарій може застосовуватися під час обґрунтування ринково-продуктового позиціювання, формування портфеля девелоперських проєктів, визначення стадійної структури джерел фінансування, оцінювання ліквідності та ресурсного покриття, ранжування стратегічних альтернатив і встановлення умов зміни темпу чи масштабу розвитку.

Результати дослідження використано у діяльності ТОВ «Д-І-М» під час вибору класозалежної моделі змішаного фінансування та узгодження структури джерел із ринковими характеристиками, капіталомісткістю і ризиковим профілем проєкту; у ТОВ «ЮННА ДЕВЕЛОПМЕНТ» – під час оцінювання економічної доцільності проєктів, формування фінансової моделі, визначення ролі комерційної складової та розподілу ризиків; у ТОВ «ЕДВАНС БУД» – під час формування, ранжування й фінансового балансування портфеля девелоперських проєктів зі змішаним фінансуванням.

Окремі результати впроваджено у науково-дослідну роботу та навчальний процес Київського національного університету будівництва і архітектури під час викладання дисциплін «Планування і контроль на підприємстві», «Інноваційний розвиток підприємства», «Основи соціально-економічного розвитку» і «Теорія економічної конкуренції». Наявність документально підтверджених упроваджень свідчить про прикладну придатність розробленого інструментарію для девелоперських підприємств і освітнього процесу.

Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях

За темою дисертації здобувачем опубліковано 17 наукових праць, з яких, за відомостями дисертації, 2 статті оприлюднено у виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, 5 статей – у наукових фахових виданнях України, 10 праць мають апробаційний характер і опубліковані у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій. Публікації висвітлюють економічну сутність девелопменту, стан і джерела фінансування будівництва, фінансово-кредитні інструменти, роль небанківських фінансових установ, класозалежний вибір моделей змішаного фінансування, стратегічну трансформацію девелоперських підприємств, регіонально-територіальну діагностику та формалізований інструментарій стратегічного вибору.

Кількість, зміст і тематична спрямованість опублікованих праць засвідчують достатню повноту оприлюднення основних положень дисертації та належну апробацію результатів дослідження. Вимоги пунктів 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, щодо публікацій, особистого внеску та апробації результатів здобувачем дотримано.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Ознайомлення з текстом дисертації та наведеними у ній науковими публікаціями не дає підстав для висновку про порушення принципів академічної доброчесності. Використані теоретичні положення, нормативно-правові акти, статистичні матеріали та результати інших авторів супроводжуються посиланнями на відповідні джерела. Авторські визначення, методичні підходи, моделі, алгоритми, таблиці та розрахунки змістовно

відокремлено від запозичених положень, а особистий внесок здобувача у публікаціях, виконаних у співавторстві, зазначено окремо.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Загалом позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Величка Артема Вадимовича, вважаю доцільним виокремити шість положень, які мають дискусійний або рекомендаційний характер і можуть бути предметом обговорення під час публічного захисту:

1. У підрозділах 1.1-1.2 (с. 50-75) фінансову архітектуру пов'язано зі структурою власності, контрольними правами та організаційно-правовим механізмом, а серед форм реалізації змішаного фінансування виокремлено балансове фінансування, спеціально створену проєктну компанію, партнерство, механізми довірчого управління, колективного інвестування, емісію цінних паперів і державно-приватне партнерство. Водночас у подальшому методичному інструментарії ці інституційні конструкції переважно розглядаються як альтернативні оболонки залучення ресурсів, без окремої формалізації відмінностей у межах відповідальності девелопера, порядку консолідації проєктних зобов'язань, розподілі контрольних прав, агентських витратах і наслідках неплатоспроможності. Роботу посилила б матриця відповідності організаційно-правової моделі, способу розподілу ризиків, рівня управлінського контролю та допустимої стратегії розвитку підприємства.

2. У підрозділі 1.2 (с. 60-87) обґрунтовано важливе розмежування детермінант як причинно значущих умов і предикторів як вимірюваних ознак, систематизованих за п'ятьма рівнями. Проте процедура переходу від широкого переліку предикторів до конкретного набору змінних для окремого проєкту потребує більшої формалізації. Зокрема, не повністю визначено правила усунення взаємно корельованих показників, розмежування прямого, опосередкованого та модераційного впливу, періодичність оновлення ознак і запобігання повторному врахуванню одного ризикового сигналу у кількох блоках діагностики. Доцільним було б доповнити підхід причинною картою або регламентом відбору предикторів, що підвищило б його відтворюваність у практиці різних підприємств.

3. У роботі послідовно обґрунтовуються принцип проєктної відокремленості грошових потоків, портфельні ліміти та недопущення неконтрольованого перерозподілу коштів між об'єктами (с. 96-105; 127-143; 205-226). Разом із тим фактична фінансова взаємозалежність проєктів одного девелопера може виникати не лише через пряме перехресне фінансування, а й

через корпоративні гарантії, перехресне забезпечення, спільні адміністративні витрати, внутрішні позики, податкові наслідки, централізоване казначейство та репутаційний вплив дефолту одного проєкту на вартість капіталу всього портфеля. Методичну завершеність діагностики посилила б окрема процедура розподілу і консолідації таких спільних та умовних зобов'язань між проєктним, портфельним і корпоративним рівнями.

4. У підрозділі 2.3 (с. 153-156) для зіставлення продуктової оцінки з ринковою ціною використано показник «ціна одного бала», який автор коректно визначає як індикатор відносного позиціювання, а не метод незалежної оцінки нерухомості. Водночас, на мою думку, відношення ціни до сумарної бальної оцінки лише виявляє наявність нерозкритої цінової різниці, але не забезпечує статистичної ідентифікації внеску кожної премії. Для підтвердження саме ефекту «відокремлення» доцільно було б використати гедонічну регресію, парне зіставлення об'єктів або інший метод декомпозиції ціни за контрольованих характеристик локації, формату, бренду та сервісу.

5. Методичний підхід у підрозділах 3.1-3.2 (с. 178-226) передбачає формування п'яти типів стратегічних альтернатив, їх пороговий допуск, багатокритеріальне ранжування, поетапний запуск і можливість продовження, коригування або припинення проєкту на контрольних «воротах». Однак економічна цінність управлінської гнучкості – відкладення запуску, поетапного розширення, зміни масштабу, рефінансування, конверсії функціонального призначення чи виходу з проєкту – окремо не визначається. Доповнення запропонованого підходу елементами методу реальних опціонів або дерев рішень дало б змогу кількісно врахувати незворотність капітальних витрат і вартість права змінити рішення після надходження нової інформації.

6. Сценарну верифікацію у підрозділі 3.3 (с. 227-248) виконано на основі нормованої кошторисної вартості 100 одиниць, восьми розрахункових періодів і детермінованих шоків продажів, вартості, строків та кредитної доступності; автор прямо зазначає, що сценарії не мають імовірнісної інтерпретації. Такий формат переконливо демонструє логіку адаптивного коригування, проте не відображає статистичної взаємозалежності шоків: уповільнення продажів може одночасно погіршувати умови кредитування, збільшувати строк будівництва та посилювати інфляційне зростання витрат. Подальший розвиток моделі доцільно пов'язати зі стохастичним моделюванням спільного розподілу ключових факторів, оцінюванням імовірності касового розриву та очікуваного дефіциту ліквідності, наприклад із використанням імітаційного моделювання або ризикових мір на кшталт Cash Flow at Risk.

Разом з тим, наведені зауваження мають переважно дискусійно-рекомендаційний характер та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи.

Загальний висновок.

Дисертаційна робота Величка Артема Вадимовича на тему «Формування стратегії розвитку підприємств-девелоперів зі змішаною формою фінансування» є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке виконане на актуальну тему та містить нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності вирішують конкретне наукове завдання - обґрунтування теоретико-методичних засад і розробку практичних рекомендацій щодо формування стратегії розвитку підприємств-девелоперів зі змішаною формою фінансування. Дисертаційна робота відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44, а її автор, Величко Артем Вадимович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 - Економіка.

Опонент:

Доцент кафедри економіки та фінансів підприємства
Державного торговельно-економічного університету,
кандидат економічних наук, доцент

Елеонора ТЕРЕЩЕНКО

